

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMECKO DELO“

Uredništvo in upravišтво: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,
četrtletno 9 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste.

Cene inseratom: Cela stran
din 2000 —, pol strani din 1000 —,
četrt strani din 500 —, 1/8 strani
din 250 —, 1/16 strani din 125 —
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

Vojna za petrolej

Moderna vojna je v veliko večji meri, kakor vse njene prednice, vojna strojev, ki nastopajo na kopnem, na morju in v zraku. Kot pogonsko sredstvo so potrebne ogromne količine petroleja, nafte, bencina. Iz tega razloga zahteva Nemčija od Romunske, da ji dobavlja čim največ te dragocene tekočine. Isto zahtevata tudi Anglija in Francija. Iz tega spora bi lahko nastala vojna za romunski petrolej. V nekaterih krogih se napoveduje, da bi se vojna mogla radi tega prenesti na področje Črnega morja in še dalje v Prednjo Azijo, namreč preko Kavkaza v Irak (ob svetopisemskih rekah Evfrat in Tigris) ter v Perzijo. Saj se vsaka moderna vojna prej ali slej nujno razvije v vojno za petrolej. V mednarodnih krogih v Rimu se govori

o tem, da se na obzorju bodočnosti že črta možnost rusko-sovjetskega napada na Prednjo Azijo. Sovjete mičejo bogati vrelci petroleja v Mosul (v Iraku) in v južni Perziji, da bi tako mogli iztrgati Angležem in njihovim prijateljem Francozom iz rok enega izmed glavnih virov prepotrebnega petroleja. Imenovani mednarodni krogi smatrajo, da je to eden izmed glavnih smotrov nemško-ruskega zavezništva. Ruski neuspeh napram Finski je to špekulacijo nekoliko pokvaril. Zato se že pojavljajo vesti o tem, ali in pod katerimi pogoji bi Nemci pomagali sovjetom proti Fincem. V tem primeru bi nastala na Finskem, odnosno v sosednji Skandinaviji nova fronta Angležev in Francozov na eni, Nemcev in Rusov na drugi strani. Berlinski

krogi so tudi mnenja, da bi se sovjetski vojniki v boju za petrolej boljše držali, ker bi se morali bojevati za svoj lastni petrolej v Baku na Kavkazu, odkoder bi se ost njihovega napada obrnila v smeri proti najdiščem petroleja v Iraku in v Perziji. Zoper to možnost se hočeta zavarovati Anglija in Francija, ki zbirata v Siriji močno armado pod vodstvom znanega francoskega generala Weyganda. Anglija in Francija sta si v to svrhu tudi zasigurali zavezništvo Turčije, ki je dobila 2 milijard dinarjev posojila za oboroževanje. Takšne priprave se torej vršijo na tem važnem prostoru, kjer se križajo petrolejske ceste. Moskva in Berlin opazujeta z veliko pozornostjo vsak pokret, političen ali vojaški, ki se vrši v Turčiji in sosedstvu.

Ali bi Nemčija vojaško sodelovala z Rusijo?

Stalni neuspehi sovjetske vojske v vojni s Finci so postali za sovjetske mogočnike nad vse neprijetni. Niso pričakovali toliko in takšnih vojaških porazov, ki so spravili rdečo armado v skrajno slabo luč. Da bi se sovjetska akcija na Finskem čimprej končala, bi bila potrebna nemška vojaška pomoč. O tem se vršijo, kakor poročajo francoski listi, razgovori med Berlinom in Moskvo. Berlin baje ne odklanja želje Moskve, toda kot pogoj za vojaško sodelovanje zahteva Nemčija:

1. Rusija naj ji za 99 let — to je za vedno — da v najem petrolejske izvire v poljski Galiciji.
2. Nemčija naj dobi v izrabo vse železnice v tej pokrajini, da organizira po njih poleg prevoza petroleja še prevoz raznega blaga z Balkana in iz Romunije.
3. Rusija mora Nemcem dati v izkoriščanje manganove rudnike pri ukrajinskem mestu Krivoj Rog.
4. Rusija mora dati nemškim družbam raz-

lične koncesije za izkoriščanje naravnih bogastev v severnem delu sovjetske države.

5. Dovoliti mora posebne popuste za prevoz nemškega blaga čez svoje ozemlje.

6. Privoliti mora v to, da bodo sovjetskemu ministrstvu za promet in za obrambo dodeljeni posebni nemški komisarji.

Sovjetski poslanik v Berlinu švarcev se je po teh zahtevah brzojavno posvetoval s sovjetsko vlado, ki mu je sporočila, da so nemški predlogi tako daljnosežni, da je treba počakati na odločitev političnega odbora ruske komunistične stranke. Pač pa sporoča sovjetska vlada, da bi bila pripravljena sprejeti zahtevo glede petrolejskih vrelcev v Galiciji, glede 300 km proge, ki veže Nemčijo čez zasedeno Poljsko z Romunijo, in zahtevo glede izkoriščanja rudnikov v Krivem Rogu. Razen tega bi bila sovjetska vlada pripravljena Nemčiji odstopiti 60 km širok pas ozemlja vzdolž sedanje madžarsko-sovjetske meje, da bi Nemčija dobila skupno mejo tudi z Romunijo.

En finski vojak se mora boriti s petdesetimi sovjetskimi

Eden proti petdesetimi

Naš list je že parkrat poudarjal finsko izredno hrabrost v neprestanih bojih z ogromno sovjetsko premočjo. Za koliko nadkričujejo Rusi Fince po številu, je povedal finski maršal Mannerheim francoskemu časnikarju. Redkobesedni 73 letni maršal je sprejel francoskega časnikarja iz hvaležnosti, ker je poslala Francija Fincem pomoč.

G. Gustav Mannerheim je rekel: »Vi ste prvi časnikar, ki sem ga sprejel, odkar traja sedanja vojna in tudi ne mislim sprejeti nikogar več, dokler časi ne bodo boljši.« Za

tem je g. maršal nadaljeval svojo izjavo z besedami:

»Če so naša previdnost, naša odločnost in brezmejno junaštvo naše vojske ustavili prvi val surovih napadalčevih tolp, bi rad videl, naj nihče ne pozabi na to, da se še danes vedno borimo eden proti petdesetim. Odločeni smo boriti se do zadnjega starca, do zadnjega otroka. Porušili bomo, če bo treba, svoje hiše, uničili svoje gozdove. Razdejali bomo svoja mesta in svojo industrijo, in to, kar bomo pustili, naj bo proketo od narave. Toda: eden proti petdesetim...«

Finci zmagovalci v petdnevni bitki

V minulem tednu so sovjetski generali gonili skozi pet dni v množinah ruske vojske v boje severno od Ladoškega jezera. Rusi so hoteli za vsako ceno finsko fronto prebiti, da bi prišli na ta način nezavzetni finski Mannerheimovi črti za hrbet in bi se morala predati. Po petdnevni najbolj srditi boji so morali Rusi po hudih izgubah opustiti začasno nadaljnje napade in so ostali Finci zmagovalci.

Izid volitev v Bolgariji

Na Bolgarskem so volili poslance za obrambo ali parlament po volilnih okrožjih od 24. decembra 1939 do 28. januarja 1940. Volitve so dale vladi dr. Kjuseivanova od 160 poslancev 140. Ogromna večina volilcev se je s temi volitvami izrekla za politiko stroge nepristranosti ter popolne neodvisnosti Bolgarije, kar se tiče blokov ter skupin in zvez držav. Bolgarska nevtralnost in neodvisnost sta tudi glavni točki političnega programa, katerega zasledujeta v tej vojni kralj Boris in ministrski predsednik dr. Kjuseivanov. Novo sobranje se bo sestalo 24. februarja.

Velika železniška nesreča na Japonskem

Zadnje nedeljo ob sedmih zjutraj se je zgodila na Japonskem pri mestu Osaka strašna železniška nesreča. Potniški vlak, ki oskrbuje zvezo mesta Osaka z bolj oddaljenimi predmestji, je iz neznanega vzroka iztiril. Vlak je bil prenapolnjen z delavci, ki so zaposleni v bakrenih rudnikih ter v industrijah po okolici mesta. Pri nesreči je smrtno ponesrečilo 221 oseb in to predvsem tovarniški delavci. Hudo ranjenih je okrog sto, število lažje poškodovanih še ni ugotovljeno. Nesreča je bila tem strašnejša, ker se je iztirjenju pridružila eksplozija bencina v pogonskem vozu. Po eksploziji je izbruhnil ogenj, ki se je z bliskovito naglico razširil na vse vagonne. Mrtvi so skoraj vsi čisto zgleneli. Ranjence so takoj prepeljali v bolnišnice v mestu Osaka.